

Informe de resultats

Observatori del Baròmetre Cooperatiu 2015-2025

ccc
c

**Cooperatives
de Treball**

ct

**C
T**

Impulsat per

Promogut i finançat per

MINISTERIO
DE TRABAJO
Y ECONOMÍA SOCIAL

1.Metodologia

6

2.Anàlisi per anys detallat

8

3.Comparativa anual

21

**4.Perfil i característiques de les
cooperatives participants**

24

5.Conclusions dels Baròmetres

26

**6.El cooperativisme de treball a
Catalunya**

28

**7.Context econòmic i social de
Catalunya (2015–2025)**

30

8.Anàlisi de la igualtat i diversitat en el cooperativisme	32
9.Finançament i viabilitat econòmica	34
10.Impacte social i ambiental	36
11.Distribució territorial del cooperativisme a Catalunya	38
12.Reptes i oportunitats futures	40
13.Conclusions	42

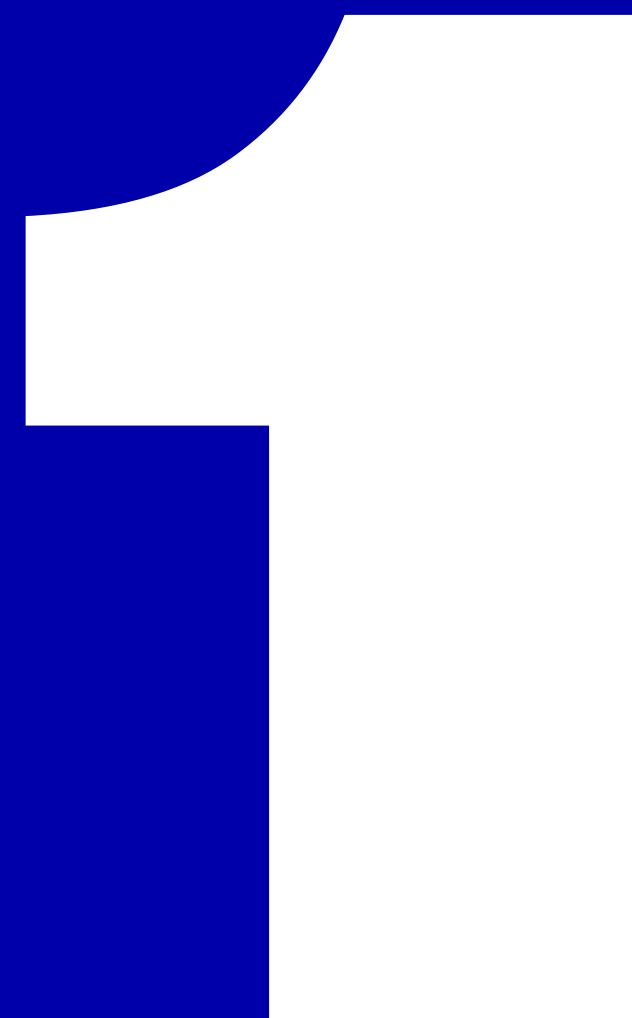
El Baròmetre Cooperatiu de Catalunya és una eina fonamental que la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC) ha desenvolupat per oferir una anàlisi sistemàtica i continuada de l'estat i l'evolució del cooperativisme a Catalunya. Des de la seva posada en marxa l'any 2015, el baròmetre ha servit per fer un seguiment exhaustiu de les característiques, les dinàmiques i les tendències que configuren el sector cooperatiu, tant des del punt de vista social com econòmic. Aquesta iniciativa ha permès, any rere any, disposar d'informació valuosa que facilita la presa de decisions, la formulació de polítiques públiques i l'adaptació estratègica de les cooperatives federades.

El cooperativisme representa un model d'empresa i organització que prioritza la participació democràtica, la propietat col·lectiva i la sostenibilitat social i econòmica. En un context econòmic i social que evoluciona ràpidament i que sovint planteja reptes complexos, comptar amb dades actualitzades i rellevants esdevé imprescindible.

El Baròmetre Cooperatiu ofereix un retrat detallat de la realitat del sector a través de variables com la composició del treball, la situació financera, les condicions laborals, la innovació i l'impacte social.

Aquest informe analitza la informació recollida entre els anys 2015 i 2025, una dècada clau que abasta períodes de creixement, crisi, recuperació i transformació. Mitjançant una mirada longitudinal, l'informe identifica les tendències que han anat marcant el desenvolupament de les cooperatives, alhora que assenjala els punts forts i les àrees de millora. L'objectiu és oferir una visió integrada i crítica que contribueixi a la consolidació i al reforç del cooperativisme a Catalunya, fomentant així un model empresarial que aposta per la justícia social, la cohesió i la innovació sostenible.

Metodologia

La metodologia aplicada per a l'elaboració del Baròmetre Cooperatiu de Catalunya està dissenyada per garantir la recollida d'informació rigorosa, representativa i comparable al llarg dels anys. El punt de partida és una enquesta anual que es dirigeix a totes les cooperatives federades de l'FCTC. Aquesta enquesta conté un conjunt de preguntes estructurades que abasten diferents àmbits clau: des de les característiques demogràfiques i laborals de les persones sòcies i treballadores, fins a indicadors econòmics, financers, i organitzatius.

Cada any, les cooperatives participants responen de manera voluntària, però amb un alt grau d'implicació, fet que permet obtenir una mostra àmplia i significativa. L'enquesta es dissenya amb l'objectiu de mantenir la coherència temporal, de manera que les dades recollides puguin ser comparades d'un any a l'altre, facilitant així l'anàlisi longitudinal. Per garantir la qualitat de les dades, es duen a terme processos de revisió i validació, incloent-hi comprovacions internes i la correcció d'incoherències o dades atípiques.

A més, per contextualitzar els resultats obtinguts a partir de les enquestes, el Baròmetre incorpora indicadors macroeconòmics i sectorials procedents d'altres fonts oficials i especialitzades. Això permet entendre millor l'impacte de factors externs i posar en perspectiva l'evolució del cooperativisme dins del conjunt del mercat laboral i empresarial català.

Els resultats es processen i s'analitzen a través d'eines estadístiques que faciliten la identificació de tendències, canvis significatius i relacions entre variables. Aquest enfocament quantitatiu es complementa amb una anàlisi qualitativa basada en l'experiència i el coneixement del sector, aportat pels tècnics i experts de la Federació. Així, es pot oferir una lectura més completa i contextualitzada de les dades, que serveixi tant per a la comunicació externa com per a l'orientació estratègica interna.

Finalment, el Baròmetre es presenta de manera anual mitjançant informes accessibles i comprensibles, que posen a l'abast de les cooperatives, les administracions públiques, els investigadors i la ciutadania en general, una visió clara i actualitzada de l'estat del cooperativisme a Catalunya. Aquesta transparència i divulgació és clau per fomentar la confiança, la participació i la presa de decisions informades en el marc de l'economia social i solidària.

Anàlisi per anys detallat

2

2015

L'any 2015 representa un punt de partida fonamental per al Baròmetre Cooperatiu. Aquesta primera edició va posar les bases metodològiques i conceptuals per comprendre l'estat del cooperativisme a Catalunya en aquella època. Es va posar en evidència la diversitat dels sectors i la realitat econòmica de les cooperatives federades. Les dades recollides reflectien un sector en consolidació, amb un perfil clarament professionalitzat però encara amb marges importants per millorar en la captació i fidelització de persones sòcies. El nombre de persones treballadores estava creixent a un ritme moderat, i es detectava la necessitat d'una major presència femenina, tot i que ja s'hi observava una tendència a l'alça en la igualtat de gènere.

A nivell financer, moltes cooperatives mostraven una dependència notable del crèdit bancari, fet que posava de manifest la necessitat d'una millor gestió i accés a fonts alternatives de finançament per garantir la sostenibilitat a llarg termini.

2016

L'any 2016 va consolidar la tendència a l'estabilització i lleuger creixement observada l'any anterior. Destaca el fet que les cooperatives van començar a adoptar models més estructurats de gestió interna i a implementar pràctiques orientades a la sostenibilitat econòmica i social. La presència de dones en els llocs de treball va continuar augmentant, reafirmant un compromís ferm amb la igualtat. A més, la innovació va començar a adquirir protagonisme, amb cooperatives que apostaven per incorporar tecnologia i millorar processos.

Tot i això, encara es mantenia una certa dependència de les fonts tradicionals de finançament, i es va detectar la necessitat d'ampliar els canals de suport i de crear sinergies entre cooperatives per fer front a la competència de les empreses convencionals.

2017

Aquest any va marcar un punt d'inflexió important quant a la salut econòmica del sector. Les dades reflectien un augment significatiu de la facturació global de les cooperatives, fet que es va interpretar com un símptoma clar de la recuperació econòmica després de la crisi dels anys anteriors. Aquesta millora econòmica va permetre a moltes cooperatives reforçar les seves estructures i invertir en projectes de futur. Tanmateix, la necessitat de finançament extern també es va accentuar, ja que moltes cooperatives volien ampliar la seva capacitat productiva i innovadora.

L'FCTC va intensificar el seu suport en l'acompanyament per accedir a recursos econòmics, promovent finançament ètic i alternatives al crèdit tradicional. Pel que fa a la plantilla, es va mantenir la tendència d'incorporació de perfils més especialitzats i amb formació específica, millorant així la competitivitat del sector.

2018

L'any 2018 va evidenciar un reforçament en la gestió financera de les cooperatives. Es va detectar una reducció notable en el nivell de deute bancari, indicant que les cooperatives treballaven per assolir una major autonomia financera. Aquest fet es va traduir en una millora de la sostenibilitat del model cooperatiu, que podia plantejar-se amb més confiança el creixement a mitjà i llarg termini.

A més, l'any 2018 va suposar un reforç en la consolidació de pràctiques laborals basades en la participació activa de les persones sòcies, augmentant la qualitat de les relacions laborals i la implicació col·lectiva. El sector també va seguir avançant en la incorporació de persones joves i en la diversificació sectorial, amb cooperatives que s'obrien a noves activitats vinculades a la tecnologia i els serveis professionals.

2019

L'any 2019 es va caracteritzar per una certa estabilització en el nombre de persones treballadores, encara que amb un lleuger increment en la incorporació de noves sòcies. Aquesta estabilitat va ser interpretada com un signe de maduresa i consolidació del sector. Les cooperatives ja disposaven d'una estructura sòlida i d'una base social ben arrelada, fet que facilitava la planificació a llarg termini. En paral·lel, va continuar la tendència a la millora de la qualitat del treball, amb un augment en la formalització dels contractes i en l'aplicació de polítiques de conciliació i igualtat.

A nivell econòmic, es mantenia la preocupació per garantir l'accés a finançament flexible i adequat, però també per fomentar la innovació i l'adaptació a un mercat cada cop més competitiu i globalitzat.

2020

L'impacte de la pandèmia per COVID-19 va ser un dels principals factors que van marcar l'any 2020, afectant de manera directa i profunda les cooperatives. Tot i la complexitat del context, moltes cooperatives van demostrar una gran capacitat de resiliència i adaptació. Es van implementar mesures laborals flexibles, es van modificar processos productius i es va apostar per la digitalització i l'ús d'eines tecnològiques per mantenir l'activitat. La situació econòmica va resultar complicada, amb una necessitat elevada de finançament per fer front a la caiguda d'ingressos i a l'augment de costos.

Tot i això, es va observar una gestió financera prudent, amb una disminució del deute bancari en alguns casos i una aposta per diversificar les fonts de recursos. La pandèmia va posar en relleu la importància de la solidaritat i la cooperació entre entitats per superar conjuntament els reptes.

2020

L'impacte de la pandèmia per COVID-19 va ser un dels principals factors que van marcar l'any 2020, afectant de manera directa i profunda les cooperatives. Tot i la complexitat del context, moltes cooperatives van demostrar una gran capacitat de resiliència i adaptació. Es van implementar mesures laborals flexibles, es van modificar processos productius i es va apostar per la digitalització i l'ús d'eines tecnològiques per mantenir l'activitat. La situació econòmica va resultar complicada, amb una necessitat elevada de finançament per fer front a la caiguda d'ingressos i a l'augment de costos.

Tot i això, es va observar una gestió financera prudent, amb una disminució del deute bancari en alguns casos i una aposta per diversificar les fonts de recursos. La pandèmia va posar en relleu la importància de la solidaritat i la cooperació entre entitats per superar conjuntament els reptes.

2021

Durant el 2021, les cooperatives van començar a recuperar-se progressivament de l'impacte de la pandèmia. Es va registrar un augment en el nombre de persones treballadores, fruit tant de la recuperació econòmica com de l'adaptació a les noves formes de treball. La facturació també va mostrar signes de millora, indicant una recuperació de la demanda i una estabilització dels processos productius. La necessitat de finançament es va moderar, i la reducció continuada del deute bancari va contribuir a un millor posicionament financer de les cooperatives.

Aquest any també va ser important pel reforç de les polítiques internes de participació i governança, que van afavorir la implicació i satisfacció de les persones sòcies, consolidant així el model cooperatiu com a alternativa viable i sostenible.

2022

L'any 2022 va continuar la tendència positiva amb un creixement sostingut tant en nombre de persones treballadores com en facturació. A més, es va observar una major diversificació sectorial, amb cooperatives que van apostar per sectors emergents com la tecnologia, la sostenibilitat i els serveis digitals. Aquesta diversificació va permetre reforçar la resiliència del sector i ampliar la seva presència en àmbits clau per a la transformació econòmica i social.

També es va consolidar la tendència a la incorporació de perfils professionals amb formació especialitzada, augmentant la competitivitat i la qualitat dels serveis i productes oferts. A nivell intern, les cooperatives van seguir apostant per la millora de les condicions laborals i la participació democràtica, mantenint l'essència del model cooperatiu.

2023

L'any 2023 va significar un moment de consolidació i expansió del cooperativisme a Catalunya. Es va registrar un augment significatiu en el nombre de cooperatives federades, fet que va reflectir l'atractiu creixent del model i el reforç de la seva xarxa de suport. La qualitat de les relacions laborals es va veure reforçada per la implementació de polítiques més avançades de participació i conciliació.

L'impuls a la innovació i la digitalització es va mantenir com una prioritat estratègica, afavorint la competitivitat en un entorn cada cop més globalitzat i tecnològic. Aquest any també va posar en evidència la importància de l'intercooperativisme com a eina per enfortir les capacitats i recursos de les cooperatives, generant sinergies i projectes col·lectius.

2024

L'any 2024 va estar marcat per una estabilització en els indicadors econòmics i socials. Tot i que el creixement va ser moderat, es va percebre una maduresa del sector que permetia abordar nous reptes amb més solidesa. La facturació i el nombre de persones treballadores van mantenir nivells estables, però amb un reforç en la qualitat i la sostenibilitat dels projectes. Les polítiques de governança i participació es van aprofundir, consolidant la implicació de les persones sòcies i la democràcia interna.

Aquest any també va servir per reforçar la presència del cooperativisme en el debat social i econòmic, posant en valor el seu paper clau en la transformació de l'economia cap a models més justos i sostenibles.

2025

L'any 2025 representa un moment clau en la trajectòria del cooperativisme català. Les dades mostren una consolidació clara del creixement, amb una diversificació dels sectors d'activitat que inclou noves àrees emergents i un reforç de la qualitat de les relacions laborals. Les cooperatives han sabut adaptar-se a les noves realitats econòmiques i socials, apostant per la innovació, la digitalització i la sostenibilitat.

Aquest any també ha suposat un reforç en les xarxes de col·laboració i intercooperació, fet que ha permès afrontar amb més força els reptes globals i locals. La capacitat d'adaptació i la fortalesa dels valors cooperatius continuen sent un actiu clau per garantir un futur prometedor per al sector.

Comparativa anual

3

Durant la dècada compresa entre 2015 i 2025, el Baròmetre Cooperatiu de Catalunya ha reflectit una evolució progressiva i consolidada del sector cooperatiu de treball. En aquest període, es poden observar diferents fases que marquen la trajectòria del cooperativisme català en termes de creixement, estabilització i adaptació a contextos externs.

A partir de 2015 i fins al 2017, les dades mostren un període d'expansió moderada. El nombre de persones treballadores en les cooperatives va experimentar un augment constant, amb una atenció creixent a la igualtat de gènere, un aspecte clau que ha anat millorant any rere any. Durant aquests primers anys, la facturació global del sector també va començar a recuperar-se després de la crisi econòmica, tot i que la necessitat de finançament extern continuava sent una qüestió rellevant. Aquesta etapa inicial va permetre establir una base sòlida i posar en valor la capacitat de les cooperatives per créixer amb criteris de sostenibilitat.

Entre 2018 i 2019, es va consolidar una tendència de millora en la gestió financera de les cooperatives. Es va reduir progressivament el deute bancari i es va augmentar l'autonomia econòmica, fet que va generar més confiança en la sostenibilitat del model cooperatiu. Aquesta consolidació també es va traduir en una estabilització del nombre de persones treballadores, que va deixar de créixer ràpidament però manté un perfil estable i diversificat.

Aquest període es pot interpretar com un moment de maduresa per al sector, en què les cooperatives van assumir un paper més ferm en l'economia social catalana.

L'any 2020 va suposar un punt d'inflexió a causa de la pandèmia de la COVID-19, que va posar a prova la resiliència del sector. Malgrat les dificultats, moltes cooperatives van adaptar-se amb rapidesa implementant mesures laborals flexibles i noves formes d'organització interna, demostrant un alt grau d'agilitat i compromís. Si bé es va incrementar la necessitat de finançament a curt termini, es va mantenir un control rigorós sobre el deute, evitant situacions de vulnerabilitat econòmica. Aquest període va posar en relleu la importància de la col·laboració i la solidaritat interna, que són trets identitaris fonamentals de les cooperatives.

De 2021 a 2023 es va observar una recuperació clara i un nou cicle de creixement. Les dades apunten a un increment del nombre de persones treballadores i a un augment de la facturació global, la qual cosa reflecteix la capacitat de les cooperatives per adaptar-se i créixer en un context postpandèmic. A més, es va registrar una diversificació dels sectors d'activitat, amb una presència més destacada de cooperatives en àmbits vinculats a la innovació tecnològica i els serveis digitals.

Aquest fet indica un procés d'actualització i modernització del model cooperatiu, que incorpora noves dinàmiques i oportunitats. També destaca la millora en la qualitat de les relacions laborals i una major implicació de les persones sòcies en la governança, reforçant els valors democràtics i participatius.

Els anys 2024 i 2025 es caracteritzen per una estabilització i consolidació del creixement. Els indicadors econòmics mostren un creixement moderat però sostingut, amb una diversificació cada vegada més gran de les activitats cooperatives. Alhora, es manté una alta qualitat en la gestió interna i en les condicions laborals, aspectes que contribueixen a la solidesa del sector. Aquest període posa en evidència que el model cooperatiu català ha assolit una etapa de maduresa, amb capacitat per mantenir l'equilibri entre creixement i sostenibilitat, i preparar-se per afrontar futurs reptes, com ara la transformació digital, el canvi climàtic i la necessitat d'incorporar noves generacions al projecte cooperatiu.

En resum, la comparativa anual revela un sector que ha crescut i s'ha consolidat mantenint la seva identitat i els valors cooperatius. Ha sabut adaptar-se a circumstàncies canviants, des de la recuperació econòmica fins a la pandèmia, i ha avançat cap a una major diversificació i professionalització. La trajectòria del Baròmetre posa de manifest el compromís constant per construir un model econòmic més just, democràtic i resiliènt.

Perfil i característiques de les cooperatives participants

4

Les cooperatives que participen en el Baròmetre de l’FCTC són principalment cooperatives de treball associat, amb una presència destacada en sectors com els serveis, la indústria, la construcció i la tecnologia. La mida de les cooperatives és diversa, amb una majoria de petites i mitjanes empreses que oscil·len entre 5 i 50 persones treballadores sòcies, però també amb presència d’algunes cooperatives de major envergadura.

Pel que fa a l’antiguitat, moltes cooperatives tenen un recorregut de més de deu anys, la qual cosa indica un sector madur però també obert a la incorporació de noves iniciatives. La governança democràtica és un tret comú, on les persones sòcies tenen un pes actiu en la presa de decisions i en la definició de l’estratègia de l’empresa.

Aquest perfil reflecteix la capacitat del cooperativisme català per articular una resposta flexible i adaptada a les necessitats de diferents sectors i tipologies d’activitat econòmica.

Conclusions dels Baròmetres

5

El període analitzat entre 2015 i 2025 reflecteix una evolució molt positiva del cooperativisme a Catalunya, que ha demostrat ser un agent fonamental per al desenvolupament econòmic i social del territori. La capacitat d'adaptació i resiliència de les cooperatives ha estat clau per superar diferents moments de crisi i transformar-los en oportunitats de creixement.

Les dades del Baròmetre evidencien que, tot i els reptes econòmics i socials, el model cooperatiu ha aconseguit créixer en nombre de persones treballadores i en volum econòmic, mantenint alhora un alt nivell de compromís amb la igualtat de gènere, la participació democràtica i la qualitat de l'ocupació. Aquestes característiques fan que les cooperatives no siguin només empreses, sinó projectes col·lectius que promouen la transformació social.

Un altre aspecte destacat és la millora en la gestió financera, amb una disminució sostinguda del deute bancari i una major autonomia econòmica. Això ha permès a les cooperatives afrontar millor les dificultats i planificar el seu desenvolupament a mitjà i llarg termini. La diversificació dels sectors d'activitat, especialment amb l'entrada en àmbits d'innovació i tecnologia, obre nous horitzons que consoliden la rellevància del cooperativisme en l'economia actual.

La pandèmia va posar a prova la solidesa del model cooperatiu i va posar en valor la seva capacitat per generar xarxes de suport intern i respondre de manera flexible a situacions imprevistes. Aquesta experiència ha reforçat la consciència sobre la importància de treballar col·lectivament i d'invertir en mecanismes de suport i formació per garantir la sostenibilitat del projecte cooperatiu.

De cara al futur, és necessari continuar potenciant l'acompanyament i el suport institucional a les cooperatives, així com fomentar la intercooperació i la innovació social. També cal prestar atenció a la incorporació de les noves generacions i a la transmissió dels valors cooperatius, perquè el model continuï sent atractiu i capaç de respondre als reptes socials i econòmics del segle XXI.

En definitiva, el Baròmetre Cooperatiu posa de manifest que el cooperativisme català és un sector viu, dinàmic i en constant evolució, que aporta solucions sostenibles i democràtiques a l'economia i que contribueix activament a una societat més justa i cohesionada. La feina feta durant aquests anys és sòlida, però l'horitzó exigeix mantenir la mirada oberta i el compromís per seguir avançant.

El cooperativisme de treball a Catalunya

El cooperativisme de treball és una realitat consolidada i amb una trajectòria molt rellevant dins del teixit econòmic i social de Catalunya. Aquest model empresarial, basat en la propietat i la gestió democràtica per part de les persones treballadores sòcies, ha demostrat al llarg dels anys la seva capacitat per generar ocupació estable, sostenible i amb valors d'equitat i participació.

A Catalunya, les cooperatives de treball representen un sector clau dins de l'economia social i solidària, amb una presència significativa en sectors tan diversos com la indústria, els serveis, la construcció, la tecnologia i la cultura. Aquesta diversitat mostra la flexibilitat i l'adaptabilitat del model cooperatiu per donar resposta a diferents necessitats productives i socials.

Un tret característic del cooperativisme de treball és la seva orientació cap a la participació activa de les persones sòcies en la presa de decisions, fomentant la transparència i la responsabilitat compartida. Això afavoreix un ambient laboral més saludable i compromès, que contribueix a la qualitat de vida de les persones treballadores i a la cohesió social dins les comunitats on es desenvolupen les cooperatives.

A més, les cooperatives de treball a Catalunya estan fortament arrelades a valors com la solidaritat, la sostenibilitat ambiental i la justícia social.

Aquest compromís no només es tradueix en la manera com es gestiona el negoci, sinó també en l'impacte positiu que tenen en la societat, promovent models econòmics alternatius que qüestionen la lògica mercantil tradicional i aporten solucions innovadores i inclusives.

La Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC) juga un paper essencial en l'acompanyament, la formació i la representació d'aquest sector. Gràcies a la seva tasca, les cooperatives poden accedir a recursos, serveis i xarxes de suport que faciliten el seu creixement i consolidació. Així mateix, l'FCTC treballa per visibilitzar el cooperativisme de treball i sensibilitzar la societat sobre la seva contribució a una economia més justa i democràtica.

En definitiva, el cooperativisme de treball a Catalunya és un model empresarial amb una sòlida base social i una capacitat demostrada per generar un desenvolupament econòmic inclusiu i sostenible. La seva evolució reflectida en els resultats del Baròmetre confirma que és una aposta de futur, capaç d'afrontar els reptes actuals i de construir alternatives econòmiques basades en la col·laboració, la participació i la responsabilitat social.

Context econòmic i social de Catalunya (2015–2025)

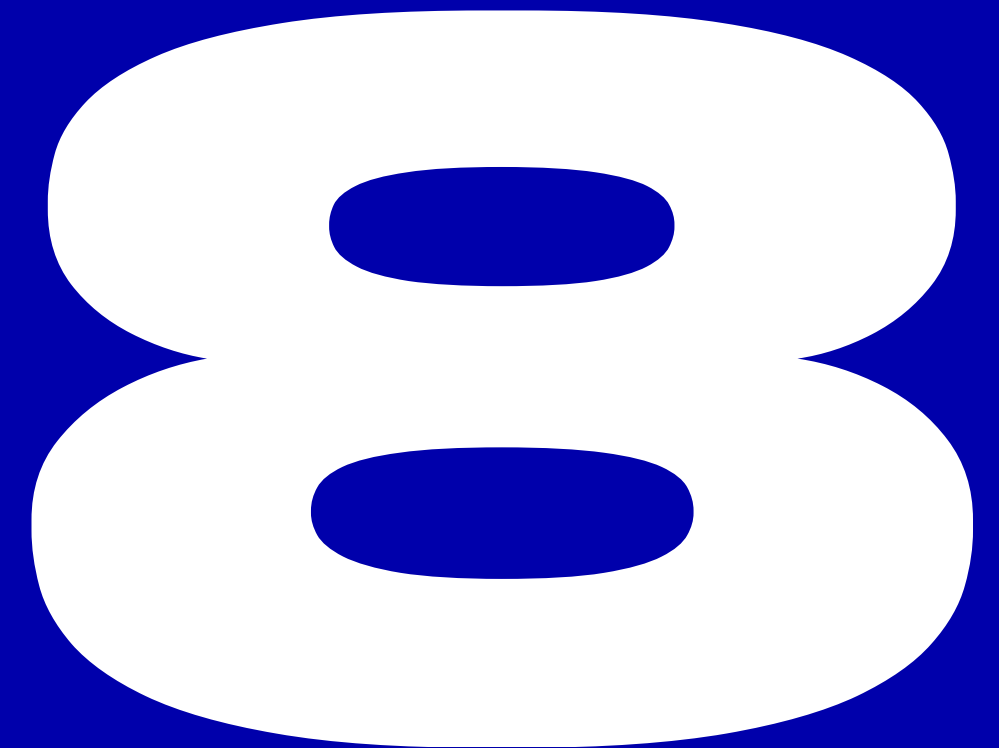

Durant el període 2015-2025, Catalunya ha viscut una sèrie de transformacions econòmiques i socials que han influït directament en l'evolució del cooperativisme de treball. Els primers anys van estar marcats per la sortida progressiva de la crisi econòmica global, amb una recuperació gradual de l'activitat econòmica i la creació d'ocupació. Aquest context va permetre a moltes cooperatives consolidar-se i créixer en nombre i facturació.

L'any 2020 va suposar un gran repte amb la irrupció de la pandèmia de la COVID-19, que va afectar de manera profunda l'economia catalana i mundial. Les cooperatives van haver d'adaptar-se a un entorn incert i canviant, adoptant mesures de flexibilitat laboral i reorganització interna. El període posterior a la pandèmia ha estat de recuperació i transformació, amb un creixement moderat però sostingut.

Alhora, els darrers anys han estat marcats per factors com la digitalització accelerada, la preocupació creixent pel canvi climàtic i les demandes de models econòmics més sostenibles i inclusius. Aquestes tendències han generat nous reptes però també oportunitats per al cooperativisme, que ha anat incorporant nous sectors i innovant en la seva manera de fer.

Anàlisi de la igualtat i diversitat en el cooperativisme

La igualtat i la diversitat són valors fonamentals que es reflecteixen en les dades recollides pel Baròmetre. Al llarg dels anys, s'ha observat una tendència clara cap a una major presència de dones en les cooperatives, superant en molts casos la mitjana del mercat laboral convencional. Aquesta igualtat de gènere és un aspecte diferencial que contribueix a fer més just i equilibrat el teixit productiu cooperatiu.

Pel que fa a la diversitat generacional, es detecta un equilibri entre persones treballadores amb experiència i noves incorporacions de persones joves, fet que facilita la renovació i la transferència de coneixements. També s'observen iniciatives orientades a la inclusió de col·lectius amb més dificultats d'accés al mercat laboral, com persones en situació d'atur de llarga durada o amb discapacitat, contribuint així a la cohesió social.

Aquest compromís amb la igualtat i la diversitat reforça la identitat cooperativa i aporta valor tant internament, en la gestió, com externament, en la percepció social del sector.

Finançament i viabilitat econòmica

El finançament ha estat un dels aspectes clau analitzats en el Baròmetre durant tota la dècada. Les cooperatives han anat millorant progressivament la seva capacitat d'autofinançament i la gestió dels recursos econòmics, cosa que ha permès reduir la dependència del deute bancari i guanyar autonomia financera.

Alhora, la necessitat d'accedir a finançament extern ha variat segons els moments econòmics, amb un increment notable durant la pandèmia per fer front a les situacions d'emergència. La diversificació de les fonts de finançament, amb un augment del finançament ètic i cooperatiu, ha contribuït a reforçar la sostenibilitat econòmica del sector.

Aquest equilibri entre l'autonomia financera i l'accés a recursos externs és fonamental per garantir la viabilitat a llarg termini de les cooperatives, que sovint fan una gestió prudent però amb una clara aposta pel creixement sostenible.

**Impacte social
i ambiental**

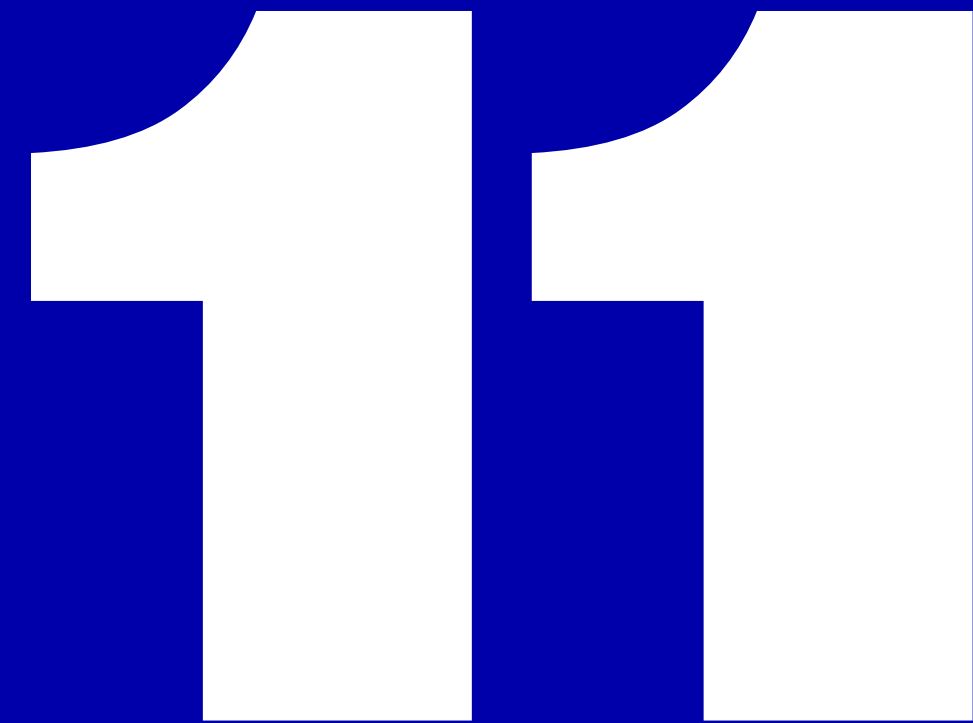
10

Les cooperatives de treball no només tenen un impacte econòmic, sinó que també exerceixen una funció social i ambiental rellevant. Moltes d’elles desenvolupen polítiques i pràctiques orientades a la responsabilitat social, la sostenibilitat ambiental i la millora de les condicions laborals.

Aquest compromís es tradueix en accions concretes, com la reducció de l’ús de recursos, la gestió responsable dels residus, la promoció de la participació activa de les persones sòcies, i la implicació en projectes comunitaris. Aquest enfocament integral permet que les cooperatives siguin agents de canvi social i ambiental, contribuint a construir models de producció i consum més respectuosos i equitatius.

La visibilització d’aquest impacte també és clau per reforçar el reconeixement social del cooperativisme i consolidar la seva imatge com a alternativa viable i transformadora.

Distribució territorial del cooperativisme a Catalunya

L'anàlisi de la distribució territorial del cooperativisme a Catalunya, segons les dades dels Baròmetres corresponents als anys 2015 fins a 2025, mostra una presència significativa i equilibrada en diverses comarques i àrees metropolitanes, tot i que amb algunes dinàmiques diferenciades segons les zones.

Durant aquest període, la major concentració de cooperatives de treball es manté a les comarques metropolitanes de Barcelona, que concentren una part important del teixit cooperatiu pel seu pes demogràfic i econòmic. Aquesta àrea destaca per una major diversitat sectorial i per la presència de cooperatives de diferent mida i antiguitat, fet que contribueix a un ecosistema més complex i dinàmic.

En canvi, altres zones més perifèriques i rurals de Catalunya mostren un creixement més lent i una presència més reduïda, encara que estable. Aquestes àrees sovint tenen una orientació sectorial més concreta, amb cooperatives relacionades amb activitats agrícoles, serveis locals i turisme, on el model cooperatiu ha estat una eina per generar ocupació i fixar població en territoris amb menys oportunitats.

Els Baròmetres reflecteixen una tendència positiva en la dispersió territorial del cooperativisme, amb un augment gradual del nombre de cooperatives en àrees menys centrals durant els darrers anys.

Aquest fet evidencia un procés d'extensió i descentralització que reforça la capacitat del cooperativisme per contribuir al desenvolupament equilibrat del territori català.

A més, les polítiques de suport i els programes d'intercooperació han tingut un paper rellevant en fomentar la creació i consolidació de cooperatives en zones menys poblades, generant xarxes de col·laboració que superen les limitacions geogràfiques.

En síntesi, la distribució territorial del cooperativisme a Catalunya mostra una forta presència a l'àrea metropolitana de Barcelona, però també una consolidació progressiva en altres comarques, fet que afavoreix la diversificació i la sostenibilitat del sector a tot el territori.

**Reptes i
oportunitats
futures**

12

El cooperativisme de treball a Catalunya afronta diversos reptes que condicionaran el seu desenvolupament en els pròxims anys. Entre aquests, destaca la necessitat d'incorporar la transformació digital com a element clau per mantenir la competitivitat i adaptar-se a noves formes de treball i mercats. També cal fer front als efectes del canvi climàtic, integrant pràctiques més sostenibles i generant impactes positius en l'entorn.

Un altre repte important és l'atracció i retenció de noves generacions, que aportin renovació i noves visions al sector, alhora que s'asseguri la transmissió dels valors cooperatius que en són el motor. La intercooperació i la consolidació de xarxes sòlides dins i fora del territori són estratègies que poden reforçar la capacitat d'innovació i resposta davant els canvis.

Finalment, l'entorn normatiu i el suport institucional jugaran un paper essencial per facilitar l'accés a recursos i per promoure polítiques que impulsin el creixement i la visibilitat del cooperativisme. Aquest conjunt de reptes i oportunitats requereix una resposta col·lectiva, basada en la col·laboració i la visió a llarg termini.

Conclusions

13

El cooperativisme de treball a Catalunya és un model empresarial consolidat i clau dins l'economia social i solidària, que ha demostrat la seva capacitat per generar ocupació estable, inclusiva i sostenible. La seva força rau en la gestió democràtica, la participació activa de les persones sòcies i els valors socials que promou, com la igualtat, la solidaritat i la sostenibilitat ambiental.

Durant la darrera dècada, aquest model ha mostrat flexibilitat i resiliència per adaptar-se a contextos econòmics canviants, inclosa la crisi derivada de la pandèmia de la COVID-19, així com als reptes socials i tecnològics actuals. A més, el cooperativisme ha aconseguit una presència territorial equilibrada, amb un pes important a l'àrea metropolitana de Barcelona però amb un creixement progressiu en zones més rurals, contribuint a un desenvolupament territorial més just i diversificat.

Els valors d'igualtat i diversitat es reflecteixen en la composició del sector, amb una major presència de dones i una combinació equilibrada de generacions, així com amb la inclusió de col·lectius en situació de vulnerabilitat. També s'ha avançat en la sostenibilitat financera, combinant l'autofinançament amb fonts de finançament ètic i cooperatiu.

Els reptes futurs del cooperativisme de treball passen per la incorporació de la transformació digital, l'enfortiment de les xarxes d'intercooperació, la resposta als efectes del canvi climàtic i la captació de noves generacions. L'aposta per una economia col·laborativa, democràtica i socialment compromesa continua sent una via sòlida per garantir la viabilitat i el creixement sostenible del sector, amb el suport clau de l'FCTC i de les polítiques públiques.

En definitiva, el cooperativisme de treball a Catalunya es presenta com una alternativa viable i transformadora davant els reptes econòmics, socials i ambientals actuals, amb capacitat per construir un model econòmic més just, inclusiu i resilient.

**Observatori del
Baròmetre Cooperatiu
2015-2025**

CT

**CC
C**

**Cooperatives
de Treball**

CT